

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobkyně: **Mgr. Z. C.**, advokátka
se sídlem X
zastoupena JUDr. PhDr. Pavlem Uhlem, Ph.D., Ph.D., advokátem
se sídlem Kořenského 1107/15, 150 00 Praha 5

proti

žalované: **Česká advokátní komora**,
se sídlem Národní třída 16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu České advokátní komory ze dne 24. 5. 2018, č. j. K 136/2016

takto:

- I. Rozhodnutí odvolacího kárného senátu České advokátní komory ze dne 24. 5. 2018, č. j. K 136/2016, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 19 456 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně JUDr. PhDr. Pavla Uhla, Ph.D., Ph.D., advokáta.

Odůvodnění:

I. Stručné vymezení věci

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí odvolacího kárného senátu České advokátní komory (dále jen „žalovaný“), kterým žalovaný zamítl její odvolání proti rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory (dále jen „prvostupňový orgán“) ze dne 8. 6. 2017, sp. zn. K 136/2016,

jímž bylo shledáno, že se dopustila kárného provinění, neboť *při výkonu advokacie nepostupovala tak, aby nesnižovala důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržovala pravidla profesionální etiky ukládající jí povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu, čímž porušila ust. § 17 zákona o advokacii, ve spojení s čl. 4 odst. 1 Usnesení představenstva ČAK č. 1/1997 Věstníku ze dne 31. 10. 1996, kterým stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů ČR*, dále bylo podle § 32 odst. 5 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“), upuštěno od uložení kárného opatření a byla jí uložena povinnost zaplatit náklady kárného řízení ve výši 8 000 Kč; a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

2. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplynulo, že prvostupňový orgán spatřoval kárné provinění žalobkyně v tom, že připojila komentář k fotografii uveřejněné na facebookový profil města Břeclav, v němž se hanlivě vyjádřila k osobě starosty města P. D., sedícího při na velbloudovi, když uvedla: „*Malá hádanka. Co je to? Má to dva hrby a na zádech pohlavní orgán*“ (dále též jen „komentář“). Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které odůvodnila tím, že skutek, kterého se dopustila, postrádá zákonný prvek skutkové podstaty, neboť k němu nedošlo při výkonu advokacie. Bez spojitosti s výkonem advokacie nedosahuje skutek intenzity způsobilé ohrozit vážnost kohokoliv, včetně advokacie, a měl by být uplatněn princip svobody slova. Dodala, že prvostupňové rozhodnutí lze považovat v kontextu jiných skutků a jiných rozhodnutí za excesivní.
3. O odvolání rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. V něm se soustředil na zodpovězení dvou základních otázek, a to 1) zda jednání žalobkyně spadá pod kárnou pravomoc orgánů ČAK a 2) zda je dehonestace starosty podřaditelná pod základní schéma kárné odpovědnosti advokáta a zda se jedná o projev zaštiťovaný svobodou projevu. Uvedl, že sama žalobkyně ex post připustila, že její projev může být hodnocen jako nevhodný a neslušný, a konstatovala, že se z toho poučila. Přesto však podala odvolání. Dále uvedl, že na danou situaci nedopadá článek 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Konstatoval, že žalobkyně vytýkala prvostupňovému rozhodnutí nepřipustné rozšiřování skutkové podstaty nad zákonný rámec, nerespektovala však, že kárná odpovědnost je zhusta založena na aplikaci relativně abstraktních hypotéz. Limity přípustnosti či nepřípustnosti jednání advokáta jsou věcí uvážení, limitovaného § 32 odst. 2 zákona o advokacii. Dále uvedl, že advokát nepřestává být součástí advokátního stavu, je-li zřejmé, že navenek vystupuje právě jako advokát. Dle § 5 odst. 1 písm. j) zákona o advokacii je podmínkou zapsání do seznamu advokátů složení advokátního slibu, v němž se advokát zavazuje mj. ctít etiku povolání advokáta a dbát důstojnosti advokátního stavu. Toto zákonné zmocnění se promítá především do usnesení Představenstva ČAK č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů ČR (dále jen „etický kodex“). V článku 4 odst. 1 etického kodexu je uvedeno, že advokát je všeobecně povinen poctivým, slušným a čestným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu. Regulativ chování advokáta je tedy v podstatě totožný s pravidly jiných právnických profesí (srov. například § 24 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství; § 80 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích; § 45 odst. 1 písm. j) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů; § 48 odst. 2 zákona č. 358/1992 Sb., notářský řád; § 116 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád). Výkon povolání advokáta se pak řídí i stavovskými předpisy. I pokud by dle žalobkyně měli členové advokátního stavu dodržovat pravidla slušného chování pouze při výkonu advokacie, v projednávané věci přesahuje intenzita závadnosti chování žalobkyně

rámec obecně vnímané slušnosti natolik, že se jedná o závažné porušení povinnosti advokátovi stanovené zákonem o advokacii a stavovským předpisem. Tvrzení žalobkyně, že komentář nepsala jako advokátka, nekoresponduje s tím, že se veřejnosti jako advokátka prezentuje. Dodal, že považuje za zvláštní, když žalobkyně vystupuje navenek jako advokátka (se zaměřením na ochranu osobnosti, lidská práva a svobody a ústavní právo) a na straně druhé poukazuje na to, že její projev nemůže podléhat kárné pravomoci mj. proto, že nejednala jako advokátka. Prezentuje-li se advokát svou příslušností k advokátnímu stavu a je tak jako advokát vnímán, nesmí sám sebe kompromitovat závadným chováním, které může mít dopad na advokátní stav. Dále upozornil, že žalobkyně v odvolání uvedla: „(...) *projev kárně obviněné je nadevší pochybnost, pokud se odhlédne od předpisů upravujících výkon advokacie, nepochybně souladný s právem.*“ Žalobkyně tedy ospravedlňuje svůj výrok tím, že jej vyjímá z kritérií daných předpisy upravujících výkon advokacie. Tím ovšem zároveň sděluje, že si je tohoto nesouladu vědoma. Komentář žalobkyně není v souladu s právem, jde o zásah do práva na ochranu osobnosti břeclavského starosty, o němž prohlásila, že je pohlavní orgán, což si zcela jistě každý čtenář automaticky nahradí jiným výrazem. Označil-li advokát kohokoli, zejména orgán veřejné moci, za pohlavní orgán, jde o urážku dotýkající se intenzivně cti dotčené osoby. Odmítl tvrzení žalobkyně, že šlo o neškodnou metaforu mající více významů a že komentář není způsobit kohokoli urazit, neboť neobsahuje žádný vulgarismus. Žalobkyně, jakožto osoba sama sebe soustavně prezentující jako advokátka, se nemůže chovat mimo přímý výkon advokacie sprostě. K tvrzení, že skutek nedosahuje intenzity, která by byla schopna ohrozit vážnost kohokoliv, uvedl, že čtenáři metaforický obsah sdělení pochopili a není třeba žádného vysvětlení. Dále odmítl, že by urážlivé projevy advokáta, navíc bez jakékoli návaznosti na bezprostřední důvody kritického postoje, měly spadat pod kategorii svobody projevu. Je-li adresát výroku osobou veřejně činnou, jsou na něj kladeny požadavky zvýšené odolnosti, to se však netýká adresáta autora výroku, od něj se naopak může s ohledem na jeho příslušnost k určité profesní skupině vyžadovat větší míra zdrženlivosti, korektnosti a slušnosti, než na jiném příslušníku populace. Dále uvedl, že ochrana samostatnosti a samosprávy, na nichž je existence advokátní komory založena, vyžaduje, aby advokáti kladli na své chování navenek, zejména ve vztahu k veřejnosti, vyšší nároky, než jsou kladeny na chování subjektů mimo advokátní stav. Upozornil, že obsah odvolání naznačuje nežádoucí trend spočívající ve snaze vytvořit schizma mezi chováním advokáta při poskytování právní pomoci a chováním advokáta v soukromé sféře. K tomu uvedl, že každé závadné chování advokáta, který se prezentuje jako příslušník advokátního stavu, je-li závažným nebo opětovným zaviněným porušením povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi zákonem nebo stavovským předpisem, a snižuje-li důstojnost advokátního stavu, může být kvalifikováno jako kárné provinění.

II. Obsah žaloby

4. *Prvním žalobním bodem žalobkyně namítala nepřezkoumatelnost a nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí (pozn. soudu: ač byl tento žalobní bod zařazen na konec žaloby, soud jej označil jako první žalobní bod, a to proto, že je třeba se namítanou nepřezkoumatelností zabývat primárně, neboť bylo-li by žalobou napadené rozhodnutí shledáno nepřezkoumatelným, nebylo by nutné posuzovat další žalobní body).* Tyto vady spatřovala v tom, že se žalobou napadené rozhodnutí nevypořádalo s argumentací obsaženou v odvolání. Žalovaný pouze zrekapituloval teze prvostupňového rozhodnutí a konstatoval, že jsou správné, a po svém je opakovaně odůvodnil bez polemiky s odvoláním. Neřešil, zda byly odvolací argumenty správné, či nikoliv. Na odvolání reagoval toliko komentářem, že: „*Úvodem se lze pozastavit*

nad tím, kolik obdivuhodné intelektuální kapacity je vyčerpáno na obhajování prosté neomalenosti a hrubé neslušnosti.“, v ostatním však na něj nereagoval. K tomu uvedla, že kárný orgán, který aplikuje dle § 35e zákona o advokacii přiměřeně trestní řád, je povinen dostát povinnosti, kterou má soud v řízení trestním. Je tedy povinen naplnit dikci § 125 trestního řádu, které ukládá soudu (v projednávaném případě žalovanému) uvést, jak se vypořádal s obhajobou. Povinnost vydat přezkoumatelné rozhodnutí je současně i obecným principem rozhodování a dominuje správnímu i kárnému právu.

5. Ve *druhém žalobním bodu* tvrdila, že skutek neobsahoval nezbytný prvek zákonné skutkové podstaty, jenž je definován slovy „při výkonu advokacie“. Uvedla, že skutková podstata kárného deliktu, jehož se měla dopustit, vychází ze znění § 17 zákona o advokacii, který ukládá advokátům povinnost určitého chování při výkonu advokacie. Toto ustanovení tak zasahuje advokáta pouze při výkonu advokacie. Správní orgány jej však vyložily široce tak, že tato povinnost se vztahuje i na jednání advokáta, který zrovna advokacii nevykonává. Takový výklad je nepřipustným rozšířením skutkové podstaty nad zákonný rámec. Kárnost jednání nemůže založit ani odkaz na ustanovení čl. 4 odst. 1 etického kodexu. Kárnou odpovědnost může ve smyslu § 32 odst. 2 zákona o advokacii založit pouze porušení stavovského předpisu, aniž by uvedená povinnost navazovala na konkrétní ustanovení zákona. Ústavní pořádek připouští, aby povinnosti byly uloženy zákonem, popřípadě na základě zákona a v jeho mezích (čl. 4 odst. 1 Listiny). Stavovský předpis tedy může ukládat nové povinnosti, popřípadě zákonné povinnosti konkretizovat, ale pouze na základě zákona a v jeho mezích. Jediné ustanovení, které vytváří věcné zmocnění pro přijetí stavovského předpisu je právě § 17 zákona o advokacii. Dále uvedla, že srovnání deliktů způsobilosti advokátů s jinými justičními profesemi není přiléhavé. Tyto ostatní profese totiž vykonávají veřejnou moc a požadavky a nároky na ně jsou tedy odlišné. Advokát například může být politicky aktivní, může komentovat veřejné dění apod. Existence stavovské samosprávy nemůže být principem, který překoná princip nulla poena sine lege (čl. 39 Ústavy). Stavovská samospráva není nad zákonem a je možné ji realizovat pouze v zákonném rámci.
6. *Třetím žalobním bodem* namítala, že skutek, bez ohledu na kontext výkonu advokacie, nedosahuje intenzity, jež by byla s to ohrozit vážnost kohokoliv, včetně advokacie. Uvedla, že „vážnost advokacie a její ohrožení“ jsou neurčité pojmy, proto se jejich výklad musí podřídít principu *in dubio pro reo*. Komentář je krátkou větou, neobsahuje žádný vulgarismus, má metaforický obsah a je současně slovní hříčkou. Nejde o negativní hodnocení, ale o reakci na to, že starosta města jel v kostýmu na velbloudu.
7. Ve *čtvrtém žalobním bodu* namítala, že právní hodnocení skutku by mělo být korigováno principem svobody slova. Uvedla, že komentář byl projevem ve veřejném prostoru a byl realizací svobody slova, která je chráněna jak předpisy ústavního pořádku (čl. 17 Listiny základních práv a svobod, dále jen „Listina“), tak předpisy mezinárodního práva (čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, dále jen „Úmluva“). Svoboda slova není neomezená, ale je třeba testovat přípustnost každého omezení. Žalobou napadené rozhodnutí však neřeší otázku, jaká z hodnot uvedených v čl. 10 odst. 2 Úmluvy je důvodem pro omezení svobody slova v projednávaném případě. Odkázala na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ve věci Casado Coca proti Španělsku ze dne 24. 2. 1994, č. 15450/89, § 39, v němž bylo judikováno, že zásah španělské advokátní komory je zásahem státního orgánu. Totéž platí v ČR. Kárné rozhodnutí je tak nutno věcně testovat jako zásah státu a zkoumat jeho přípustnost ve smyslu čl. 10 odst. 2

Úmluvy. Dodala, že komentář je, odhlédne-li se od předpisů upravujících výkon advokacie, souladný s právem. Sporné je pouze to, zda je jako advokátka za komentář odpovědná, pokud jej nenapsala jako advokátka nebo v souvislosti s advokací. Dodala, že omezení svobody slova advokátů je sice přípustné, ale pouze týká-li se výroků, které souvisejí s výkonem advokacie, a jedná se o výroky adresované směrem k justici.

8. *Pátým žalobním bodem* namítala, že žalobou napadené rozhodnutí je v kontextu jiných skutků nebo jiných rozhodnutí excesivní. Její jednání spadá mimo prostor nedovoleného jednání, jak jej vnímá dosavadní rozhodovací činnost a právnická veřejnost, které vnímají nezbytný prostor svobodného vyjadřování. Poukázala na to, že ze strany jiných justičních povolání zaznívá kritika, že kárná praxe České advokátní komory toleruje expresivní výroky advokátů vyslovené v souvislosti s výkonem advokacie na adresu představitelů justice, z nichž některé jsou útokem zjevně intenzivnější, než její komentář, ale žalovaný je nestíhá. Odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 6. 6. 2016, č. j. 11 Kss 6/2015-53, v němž byl kárně obviněný soudce uznán vinným za publikaci dvou článků, které obsahovaly explicitní vulgarizmy a přímé útoky na menšiny a zproštěn viny za publikaci jednoho, který byl založen na zjednodušeném přirovnání. Komentář v kontextu této hranice leží zcela mimo nastavená pravidla kárné odpovědnosti.
9. Žalobkyně tedy žádala, aby soud žalobou napadené, jakož i prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě argumentoval obdobně jako v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.
11. K *prvnímu žalobnímu bodu* uvedl, že v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vysvětlil, jakými kritérii se při svém posouzení řídil, co vzal za prokázané a jak se vypořádal s námitkami odvolání. Jelikož shledal, že posouzení prvostupňovým orgánem bylo řádné a správné, nebyl povinný tyto závěry opakovat. Správné rozhodnutí nemusí být dlouhé a nemusí být popsáno na mnoha stranách, je-li jeho autor řádně schopen shrnout jak předmět posouzení, tak i odvolací důvody do jasných argumentačně přesných vyjádření vystihujících podstatu věci. Ke své poznámce ohledně množství práce, které bylo věnováno odůvodnění dvou slov hanlivého vyznění, uvedl, že jde o vyjádření jeho názoru, nikoliv o dehonestaci jednání advokáta.
12. K námitkám *druhého žalobního bodu* uvedl, že výklad žalobkyně je nepřiměřeně zužující a nekoresponduje s principem obsaženým v § 17 zákona o advokacii tak, jak byl vyložen NSS (např. rozsudky NSS sp. zn. 5 As 34/2003; sp. zn. 8 Ad 18/2004). NSS opakovaně dovodil, že pojem „výkon advokacie“ není zákonodárcem vztažen pouze a právě jen na vlastní poskytování právní služby advokátem klientovi. Z toho, že zákonodárce v zákoně o advokacii důsledně rozlišil pojem poskytování právních služeb a výkon advokacie logicky vyplývá, že tam, kde použil pojem výkon advokacie, měl na mysli veškeré úkony advokáta, činěné v souvislosti s výkonem nezávislého povolání advokáta. Uvedená zásada tak pokrývá i jednání advokáta, při němž vystupuje jako advokát, prezentuje se tak nebo je tak ze strany veřejnosti vnímán. K tomu odkázal na rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2004, sp. zn. 5 As 34/2003, dle kterého: „*Pokud ustanovení § 17 zákona o advokacii ukládá advokátovi povinnost chovat se při výkonu svého povolání – advokacie určitým způsobem, pravidla profesionální etiky jej zavazují k určitému chování nejen při výkonu advokacie, ale i v soukromé sféře, přičemž hlavním důvodem je ochrana advokátního stavu a ochrana veřejných*“

zájmů. Z těchto hledisek je nutno požadavky vymezené v článku 4 odst. 1 etického kodexu, tedy všeobecné požadavky na poctivé, čestné a slušné chování advokáta chápat jako generální skutkovou podstatu pokrývající pravidla v celé jejich šíři. Požadavek poctivosti, čestnosti a slušnosti platí tedy nejen pro výkon advokacie, ale i pro soukromý život advokáta, pro vztahy k jeho soukromým věřitelům a dlužníkům, pro jeho projevy na veřejnosti, pro jeho chování ve společenském styku apod.“ Pokud se tedy žalobkyně na svém facebookovém profilu prezentuje jako advokátka, nelze její jednání od její profesní charakteristiky oddělit, protože je plně způsobilé zasáhnout do důstojnosti advokátního stavu. Žalobkyně nezpochybnila skutková zjištění správních orgánů, pouze jejich právní závěr. Dodal, že je lhotečné, že se komentář týkal představitele města, v němž žalobkyně nepůsobí a nemá v něm klienty. Sociální síť, na níž byl komentář publikován, se neomezuje na jedno město nebo jeden region, komentář je viditelný všude bez ohledu na hranice.

13. K námitkám *třetího žalobního bodu* uvedl, že nerozumí argumentu, který spojuje kohokoliv (tím spíše starostu města) jedoucího v kostýmu na velbloudu s označením pohlavní orgán, jež by neměl difamující vyznění. Nazývat kohokoli pohlavním orgánem není důstojné. V projednávaném případě šlo o snahu snížit osobní čest a důstojnost starosty, a to bez důvodu. Nešlo o kritické vyjádření názoru, ale pouze o prvoplánovou difamaci. Nevyjadřuje-li se člen určitého stavu důstojně, a to veřejně, je jistě jeho výrok způsobilý narušit důstojnost takového stavu. Sdělení s difamujícím obsahem jsou ostatně postižitelná i jinými normami, např. jako přestupková jednání. Zdůraznil, že si je vědom toho, že advokáti jsou osobami společensky, politicky i mediálně aktivními, a to včetně žalobkyně. Tento jev není závadný, naopak jde o jeden ze způsobů, jímž advokáti mohou přispět k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu. Stejně tak jím ale mohou povést advokacie a její důstojnost poškodit. Do profese advokáti vstupují dobrovolně a již při svém slibu jsou si vědomi požadavků, které na ně příslušnost k jejich stavu klade, a to i v občanském životě. Vědomě a dobrovolně se zavazují, že budou své profesní povinnosti dodržovat, bez ohledu na vnímání veřejnosti nebo na to, jak se vyjadřuje někdo jiný. Jakékoliv difamující projevy, zejména projevy, jejichž adresátem je veřejnost, k takové důstojnosti nepřispívají. Advokát není ve svých projevech omezen ničím jiným, než právě požadavkem slušnosti, důstojnosti a respektu k vlastní profesi. Požadavek, aby tato důstojnost měla vyšší úroveň, než je obecně ve společnosti přijímána, je legitimní tím spíše, že advokát je vnímán nejen jako osoba soukromého práva, ale i práva veřejného, jako veřejný činitel (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 453/03) schopný svými projevy ovlivnit veřejnost jak vůči své osobě, tak i vůči stavu, k němuž náleží.
14. Ke *čtvrtému žalobnímu bodu* uvedl, že se svobodu slova žalobkyně se v projednávaném případě střetává více základních práv, včetně osobnostních práv adresáta komentáře. K tomu odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze v rozhodnutí ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Ad 10/2015-122. Nesouhlasil s názorem žalobkyně, že by její ústavní právo svobody slova bylo bez limitu nebo že by do něj zasáhl nepřipustným způsobem. Bylo by nepřipustným rozšířením tohoto práva, pokud by za něj bylo možné skrýt urážky nebo hanlivá označení třetích osob. Za takové jednání má osoba šířící difamující informaci nést odpovědnost. Svoboda projevu je nástrojem jedince k vyjádření jeho myšlenek a postojů a samozřejmě může mít následky v životě osoby, která vyjádření publikovala, ale i osob třetích. Může mít následky i ve vnímání profesní skupiny jakou je advokacie. Proto mu nelze bez dalšího dát přednost před právem jiným nebo jiných. Komentář měl difamující obsah ve vztahu ke třetí osobě. Listina přitom neposkytuje ochranu šíření pomluv a hrubě urážlivých informací o jiném, zejména nikoliv v situaci, kdy je činěno osobou, která je

příslušníkem profesního stavu, vnímaného jako součást mechanismu ochrany spravedlnosti. Dodal, že žalobkyně nevyjadřovala žádné své názory, reklamu nebo kritické postoje k dotčené osobě, pouze ji hanlivě označila (byť výběrem slov, která jsou spisovná). V celkovém kontextu tak šlo o expresivní označení hanlivé, nadávající a nikoliv o kritiku jednání dotčeného, jak to žalobkyně vysvětluje v žalobě. K tomu odkázal na závěry rozhodnutí velkého senátu ESLP ve věci Pederson a Baadsgaard proti Dánsku ze dne 17. 12. 2004. I dle interpretace ESLP má totiž svoboda projevu limity (tj. „povinnosti a odpovědnost“), a to limity zdůrazněné v čl. 10 odst. 2 Úmluvy spolu s požadavkem zákazu zneužití práv ve smyslu čl. 17 Úmluvy. Dodal, že požadavky vyjádřené ESLP v této souvislosti (tj. test stanovený v rozhodnutí Fedchenko proti Rusku, 2010, včetně relace těchto zjištění s uloženou sankcí) dodržel. Komentář žalobkyně neměl obsah, který by mohl přispívat k diskusi o obecném zájmu, neboť jeho jednoznačným účelem bylo zesměšnění osoby, které se týkalo (srov. závěry ESLP ve věci Tammer proti Estonsku, 2002).

15. K *pátému žalobnímu bodu* uvedl, že je orgánem profesní samosprávy, které byla svěřena kárná pravomoc ve vztahu ke členům a na základě vlastních profesních norem. Výklad pravidel důstojnosti a vážnosti advokátního stavu je dlouhodobě neměnný a požadavky na důstojné chování advokáta konstantní. Dodal, že ze své rozhodovací praxe nikterak nevybočil. Zatímco role soudce je podepřena autoritou státu, role advokáta takovou autoritou neopývá. Je pouze a jedině na advokátním stavu, zda svou důstojnost a vážnost zachová či nikoliv. Není žádné moci ani autority, která by ji mohla podpořit nebo zaštitit či sankcionovat její nedostatky. Role advokacie ve společnosti však není menší a její důstojnost by tak neměla být záměrně snižována.
16. Žalovaný tedy s ohledem na výše uvedené žádal, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika a další podání žalobkyně

17. Žalobkyně v replice na vyjádření žalovaného uvedla, že tvrzení žalovaného, že prezentuje-li se žalobkyně na svém facebookovém profilu jako advokátka, nelze její jednání od její profesní charakteristiky oddělit, je zcela nepravdivé a v rozporu s tím, co samy správní orgány zjistily. Zjištěný skutkový stav předpokládá, že její profil nebyl označen jako profil advokátky a ani se na něm jako advokátka neprezentovala. Tento zjištěný skutkový stav ani prvostupňové, ani žalobou napadené rozhodnutí nezpochybnilo a správní orgány implicitně pracovaly se skutečností, že profil nebyl advokátský. Obě rozhodnutí argumentačně obhajují právě seznání kárné viny v případě, kdy skutek nemá žádnou souvislost s výkonem advokacie. Dále odkázala na rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Ad 10/2015-122 a uvedla, že z něj vyplývá, že advokát není kárně odpovědný za jednání mimo výkon advokacie. Závěrem uvedla, že komentář následoval po obvyklé věcné kritice chování adresáta komentáře, kritika měla věcný obsah. Odkázala na výrok jiného advokáta, místopředsedy České advokátní komory, který byl dle jejího názoru intenzivnějším útokem, než nyní projednávaný komentář, a za nějž nebyl tento advokát kárně stíhán.
18. V doplnění odůvodnění žaloby ze dne 13. 3. 2021 žalobkyně upozornila na změnu zákona o advokacii, která byla provedena novelizačním zákonem č. 527/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosu z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, zákony související s přijetím zákona o evidenci skutečných majitelů a zákon č. 186/2016 Sb., o

hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novela“). Novelou byl k 1. 1. 2021 změněn § 17 zákona o advokacii, který nyní zní *Advokát postupuje zejména při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis*. S ohledem na změnu je tedy zjevné, že od její účinnosti nově platí povinnosti stanovené v § 17 zákona o advokacii i nad rámec výkonu advokacie. Už samotná novela svědčí o tom, že do její účinnosti se toto pravidlo vztahovalo pouze na výkon advokacie.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

19. Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, a to v souladu s ustanovením § 51 s. ř. s., neboť účastníci řízení takový postup akceptovali. Soud neprovedl žádné důkazy, neboť strany provedení důkazů nenavrhovaly.
20. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 věta první s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba je z části důvodná.
21. O skutkovém stavu nebylo mezi účastníky zásadního sporu, jedná se o posouzení právní otázky, soud proto skutkový stav pouze ověřil ze správního spisu a přistoupil k posouzení žalobních námitek věcně.
22. Soud při posouzení vyšel z následující právní úpravy:
23. Podle § 17 zákona o advokacii v rozhodném znění *Advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis*.
24. Podle článku 4 odst. 1 etického kodexu *Advokát je všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu*.
25. Soud o věci uvažil takto:
26. Soud předně vešel na námitky *prvního žalobního bodu*, týkající se nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí. Správní soudy v minulosti nesčetněkrát judikovaly, že zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů (či pro nesrozumitelnost) skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63), nevypovídá se se všemi odvolacími námitkami (rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71), či neuvede důvody, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, (rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005). Nepřezkoumatelným pro nedostatek skutkových důvodů pak může být podle ustálené rozhodovací praxe rozhodnutí pro takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde správní orgán opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.

27. V projednávaném případě žalobkyně spatřuje nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí v tom, že žalovaná nevypořádala všechny odvolací námitky. A soud této žalobní námitce přisvědčuje, neboť žalobou napadené rozhodnutí vykazuje vady dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Oba správní orgány sice ve svých rozhodnutích uvedly, z jakých skutečností vycházely a jak věc posoudily po právní stránce. Žalovaný však v žalobou napadeném rozhodnutí nereagoval dostatečným způsobem na odvolací námitky žalobkyně, řádně se s nimi v odůvodnění rozhodnutí nevypořádal (jak je uvedeno dále).
28. K vypořádání odvolacích námitek soud uvádí následující. V projednávaném případě je samotný skutek mezi účastníky nesporný. Sama žalobkyně uveřejnění komentáře k fotografii starosty nikterak nepopírá. Žalobkyně ve svém odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí namítala čtyři námitky, které se shodují s námitkami žalobními (vyjma žalobní námitky nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí): 1) komentář nebyl vysloven při výkonu advokacie, 2) skutek nedosahoval intenzity, jež by byla s to ohrozit vážnost kohokoli, 3) právní hodnocení skutku by mělo být korigováno principem svobody slova, 4) prvostupňové rozhodnutí je excesivní v kontextu jiných skutků či jiných rozhodnutí. Tyto odvolací námitky sám žalovaný shrnul na str. 2 žalobou napadeného rozhodnutí.
29. Žalovaný se v žalobou napadeném rozhodnutí se podrobněji vypořádal s námitkami 1) a 2), a to na str. 2 až 4 žalobou napadeného rozhodnutí. K námitce 3) uvedl žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí pouze jediný odstavec, a to: *„Kárně obviněná rozebírá pojem svobody projevu se zřetelem na svobodu projevu advokáta. Již premisa tohoto jejího úsudku je chybná a tudíž naň citace čl. 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nedopadá. Svoboda projevu přec spočívá v zastávání názorů a přijímání a rozšiřování informací nebo myšlenek bez zásahů státní moci a bez ohledu na hranici.“* Ač je vypořádání této námitky velmi stručné, nezakládá dle názoru soudu nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí. Jak správně uvedl žalovaný: *„správné rozhodnutí nemusí být dlouhé a nemusí být popsáno na mnoha stranách, pokud je jeho autor schopn řádně shrnout jak předmět posouzení, tak i odvolací důvody do jasných argumentačně přesných vyjádření vystihujících podstatu věci“* (viz str. 2 žalobou napadeného rozhodnutí). S tímto názorem se soud zcela ztotožňuje, když navíc je zřejmé, že žalovaný se ztotožnil se závěrem prvostupňového orgánu, nebylo tak, dle názoru soudu, nezbytné tyto argumenty dále rozebírat a opakovat, a to vzhledem ke skutečnosti, že dle ustálené judikatury je třeba na správní rozhodnutí orgánů obou stupňů nahlížet jako na jeden celek.
30. Soud však shledal žalobou napadené rozhodnutí jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů vzhledem k tomu, že žalovaný v něm nikterak nevypořádal odvolací námitku 4), vůbec se k této námitce nevyjádřil, natož aby uvedl, z jakého důvodu na ni nevešel. Přitom z žalobou napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný tuto odvolací námitku zaznamenal, neboť ji obsáhl ve shrnutí odvolání. Tato odvolací námitka byla v odvolání poměrně podrobně rozvedena (viz str. 7 a 8 odvolání), a to obdobně jako v žalobě. Žalovaný se jí však v žalobou napadeném rozhodnutí vůbec nezabýval, vypořádal se s ní až ve svém vyjádření k žalobě. Soud ovšem zdůrazňuje, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nedostatek důvodů nelze zhojit ve vyjádření k žalobě (srov. rozsudky NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71, či ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 As 110/2008-99). Jak již soud uvedl výše, vypořádání odvolací námitky v rozhodnutí o odvolání nemusí být dlouhé a velmi podrobně odůvodněné, není-li však odvolací námitka

vypořádána vůbec, je rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (viz např. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63).

31. Soud proto shledal *první žalobní bod* důvodným.
32. Soud nevešel na *druhý žalobní bod*, v němž žalobkyně namítala, že komentář nenapsala při výkonu advokacie, a tudíž nenaplnila skutkovou podstatu jí vytýkaného skutku. K tomu soud uvádí následující.
33. Jak vyplývá z rozsudku NSS ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003-47, výkon advokacie není jen samotné poskytování právních služeb, ale také veškeré úkony, k nimž je advokát povinen v souvislosti s poskytováním právní služby i poté, kdy je zastupování klienta ukončeno. Takové úkony advokát činí nikoliv jako občan, ale jako advokát při výkonu advokacie. Pokud § 17 zákona o advokacii ukládá advokátovi povinnost chovat se při výkonu svého povolání - advokacie určitým způsobem, pravidla profesionální etiky jej zavazují k určitému chování nejen při výkonu advokacie, ale i v soukromé sféře, přičemž hlavním důvodem je ochrana advokátního stavu a ochrana veřejných zájmů. Z těchto hledisek je třeba chápat požadavky vymezené v čl. 4 odst. 1 etického kodexu, tedy všeobecné požadavky na poctivé, čestné a slušné chování advokáta, jako generální skutkovou podstatu pokrývající pravidla v celé jejich šíři. Požadavek poctivosti, čestnosti a slušnosti platí tedy nejen pro výkon advokacie, ale i pro soukromý život advokáta, pro vztahy k jeho soukromým věřitelům a dlužníkům, pro jeho projevy na veřejnosti, pro jeho chování ve společenském styku apod.
34. Lze přisvědčit tvrzení žalobkyně, že ve výše uvedené věci se vedl primárně spor o to, kde jsou hranice definice výkonu advokacie, avšak právě proto jej lze dle názoru soudu aplikovat na danou věc, když je nezbytné posoudit, zda k předmětnému skutku došlo při výkonu advokacie či nikoliv.
35. Je zřejmé, že zákonodárce důsledně rozlišuje pojmy výkon advokacie a poskytování právních služeb (srovnej například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 5 Tdo 209/2011). Jak dále vyplývá z rozsudku zdejšího soudu ze dne 10. 10. 2018, sp. zn. 9 Ad 10/2015-122, nelze považovat za formalistický výklad a aplikaci práva, pokud je advokát postižen za chování, kterým snižuje důstojnost advokátského stavu (§ 17 zákona o advokacii). Tato důstojnost je klíčová pro zachování jedinečné pozice advokacie při prosazování práva a ochraně práv jednotlivých osob. Z toho důvodu byla České advokátní komoře dána pravomoc (a také povinnost) dbát nad řádným výkonem advokacie včetně toho, že se advokáti budou chovat čestným a slušným způsobem, aniž by tím byla popřena možnost ochrany práv jejich klientů. A v případě porušení těchto povinností je nejenom právem České advokátní komory, ale také její povinností kárně potrestat advokáta, který jedná v rozporu s pravidly stanovenými zákonem o advokacii či etickým kodexem. Svobody projevu (čl. 17 Listiny) požívají i advokáti. Vyhraněně kritické, expresivní vyjádření i přes jeho „neprávníkovou povahu“, „lidový slovník“ a skutečnost, že bylo proneseno advokátkou v rámci výkonu advokacie, je chráněno svobodou projevu, pokud se nejedná o hanlivé či sprosté vyjádření, které by s ohledem na použité výrazy v neakceptovatelné míře zasahovalo do důstojnosti advokátského stavu (§ 17 zákona o advokacii), či o vyjádření, které by neakceptovatelně podkopávalo důvěru veřejnosti v justiční orgány demokratického státu či nedůvodně uráželo konkrétní osoby participující na výkonu spravedlnosti. Z odůvodnění uvedeného rozsudku dále vyplývá, že důvěru v advokacii pak budují jednotliví advokáti, kteří musí nejenom vystupovat v souladu s

právními předpisy (zákonem o advokacii a etickým kodexem), ale také profesionálně. Je přitom povinností každého advokáta svým chováním a svými projevy obecně přispívat ke zvýšení důvěry v advokacii a tím také posilovat důstojnost advokátského stavu.

36. S výše uvedenými závěry, na které také odkazoval žalovaný ve vyjádření k žalobě, se soud plně ztotožňuje. Žalobkyně prostřednictvím svého účtu na sociální síti Facebook zveřejnila pod fotografií starosty jedoucího na velbloudovi hanlivý komentář. Současně žalobkyně na sociálních sítích vystupuje jako advokátka a jako advokátka se také prezentuje široké veřejnosti. I v případě, že by uvedený, či obdobný komentář pod takovouto fotografií zveřejnil jakýkoli advokát za pomoci jeho soukromého účtu, zatímco by se veřejnosti, prostřednictvím jiného účtu veřejně prezentoval jako advokát, mohlo by dojít k ohrožení vážnosti a důstojnosti advokátního stavu. I takovýto soukromý profil si veřejnost může spojit s osobou advokáta, a nebude rozlišovat mezi tím, zda zde vystupuje jako advokát, či jako běžný občan. Není výjimečné, že pro běžného člověka každý, kdo vykonává advokacii, tedy je advokátem, je advokátem neustále (lidově řečeno: „ve dne v noci“). O to více výše uvedené platí v případě žalobkyně, která byla mediálně známá a mediálně aktivně vystupovala jako advokátka již před předmětnou událostí, a v podvědomí společnosti se takto uvedla. K tomu přispívá také příjmení žalobkyně, které je v ČR velmi neobvyklé. Veřejnost, již je žalobkyně, jakožto advokátka známá, si její jméno, byť na soukromém facebookovém profilu spojí s její osobou i s jejím povoláním.
37. Lze přisvědčit tvrzení žalobkyně, že při zveřejnění předmětného komentáře skutečně neposkytovala právní služby a tedy nevykonávala advokacii v tom smyslu, jak jej vymezuje § 1 odst. 1 zákona o advokacii. Jak však vyplývá z výše uvedeného, žalobkyně byla stále advokátkou, která je navíc veřejně aktivní a známou osobou, a její výrok tak mohl mít dopad na vážnost a důstojnost advokacie, to ostatně sama žalobkyně ani nerozporovala. Vyjádří-li totiž nějaký názor „neznámý“ občan, nemá to, dle názoru soudu takový dopad, jako když tento či obdobný názor vyjádří osoba veřejně známá, navíc náležící k tak váženému profesnímu stavu, jakým je advokacie.
38. Skutečnost, že do § 17 zákona o advokacii bylo od 1. 1. 2021 zákonem č. 527/2020 Sb., vloženo slovo „zejména“ před slovní spojení „při výkonu advokacie“ pouze potvrzuje výše uvedené závěry soudu, tedy to, že pojem výkon advokacie je nezbytné vnímat v širším smyslu, než jak jej definuje zákon o advokacii (§ 1 odst. 1 zákona o advokacii). I při aplikaci zásady vyplývající z článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobody soud dospěl ke stejnému závěru.
39. Argumentuje-li žalobkyně principem *nulla poena sine lege* s tvrzením, že samospráva není nad zákonem a je možné ji realizovat pouze v zákonném rámci, tak k tomuto soud dodává, že žalovaný postupoval v rámci svého zákonného zmocnění, nikoliv mimo tento rámec. Česká advokátní komora je orgánem profesní samosprávy (tzv. veřejnoprávní korporací), kterému byla svěřena kárná pravomoc ve vztahu k jejím členům, a kterou si může upravit svými vlastními normami. Každá profesní komora, má za cíl zejména dohlížet nad vykonáváním daného povolání a dále také chránit vlastní zájmy svých členů. Ve svém zájmu tyto profesní komory zajišťují rozvoj vzdělání pro své členy a umožňují vykonání zkoušek pro zájemce, kteří se chtějí stát novými členy. Komora také vytvoří svá vlastní pravidla, která jsou všichni členové povinni spolu s právním řádem České republiky dodržovat. Tato pravidla jsou tzv. stavovskými předpisy a jedná se o souhrn pravidel profesionální etiky a práv a povinností členů. Každá profesní komora má také své orgány, kterými je samosprávovala (mezi ně v projednávaném případě patří prvostupňový orgán a

žalovaný). Tyto orgány profesních komor pak mají pravomoc například zahájit tzv. kárné řízení (trestání) proti členům, kteří nedodrží stavovské či právní předpisy, a na základě tohoto řízení je možné jim členství odebrat a výkon povolání pozastavit. Každá komora se také řídí svým zákonem (v projednávaném případě zákonem o advokacii).

40. Lze přisvědčit tvrzení žalobkyně, že oproti profesím soudce či státního zástupce není výkon advokacie tak svázaný, když advokát může být například politicky aktivní a může komentovat veřejné dění. Avšak právě skutečnost, že advokát může komentovat veřejné dění a být politicky aktivní stvrzuje výše uvedené úvahy soudu, když žalobkyně jako veřejnosti známá advokátka učinila (byť dle jejího tvrzení na soukromém profilu jako soukromá osoba) komentář, který by mohl ovlivnit vnímání advokátního stavu veřejností, ať již v pozitivním či negativním směru (k samotnému posouzení viz níže). Lze tedy uzavřít, že čím známější advokát, tím menší možnost má tento advokát vystupovat tak, aby jeho činy nebyly spojovány s výkonem advokacie. Soud pouze doplňuje, že je na uvážení, proč žalobkyně nejprve poukazuje na rozdíly mezi justičními profesemi stran nároků na jejich vystupování a následně se obhajuje kárnou praxí těchto jiných justičních profesí.
41. Námitka žalobkyně, že její jednání není protiprávní obecně, že se jednalo čistě o občanský projev, a kárná odpovědnost za něj vzniknout nemohla, implikuje, že žalobkyně má za to, že jelikož není její chování protiprávní např. dle trestního zákoníku, nemůže vzniknout žalobkyni ani kárná odpovědnost. *Ad absurdum* lze toto tvrzení vyložit tak, že pokud není jednání protiprávní i jiným způsobem, než jak je posuzováno, nemůže být posuzováno vůbec. Kárné provinění může však zcela bez dalšího vzniknout i v případě, že nedošlo k protiprávnímu jednání ve smyslu trestního zákoníku, či přestupkového zákona, resp. nedošlo k přestupku. Kárná řízení advokátů mají samostatnou úpravu v zákoně o advokacii, blíže specifikovanou advokátním kárným řádem, a kdy předmětem tohoto řízení je postihovat kárná provinění v souladu s uvedenou úpravou nehledě na to, zda se jednalo i o protiprávní jednání dle trestního zákoníku či jiného zákona.
42. Soud nevešel ani na argumentaci *třetího žalobního bodu*, že skutek žalobkyně nedosahoval intenzity, jež by byla s to ohrozit vážnost kohokoliv, včetně advokacie. K této námitce lze odkázat na odůvodnění tohoto rozsudku pod body 36 až 41. Dále soud uvádí, že dle čl. 4 odst. 1 etického kodexu je advokát povinen mj. slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu. Posouzení, zda je chování advokáta slušné, do jisté míry závisí na konkrétní situaci. V projednávaném případě žalobkyně pod fotku jiné osoby na veřejně přístupné sociální síti facebook umístila komentář, jehož obsah byl zcela bezpochyby pejorativní, urážející jím dotčenou osobu (neboť žalobkyně v komentáři dotčenou osobu – starostu města, přirovnala k pohlavnímu údu, což má, i bez použití vulgarismů, značně dehonestující konotace), a to aniž by z něj vyplývaly důvody, co jí k takovému komentáři vedlo. Adresát komentáře je navíc veřejnou osobou. Smysl komentáře je zřejmý, jedná se o vulgaritu, která má schopnost ovlivnit vážnost a důstojnost advokacie, zejména s ohledem na to, že žalobkyně je advokátkou veřejnosti známou, jak již bylo uvedeno výše. Argumentovala-li žalobkyně tím, že se starosta obce (adresát komentáře) dostal do komické situace jízdou na velbloudovi v orientálním kostýmu, snažil se tak získat politickou přízeň a že se jedná o komickou situaci, vzbuzující mnoho otázek ohledně vynakládání veřejných prostředků a personální kapacity starosty, považuje toto soud za zcela irrelevantní. Komentář žalobkyně bezpochyby nikterak nepřispívá k zodpovězení těchto otázek, na které se dle tvrzení žalobkyně snažila svým komentářem poukázat, toliko pouze uráží

osobu starosty. Nic žalobkyni nebránilo na výše nastíněné otázky upozornit přímo pod předmětnou fotografií, případně začít debatu o těchto otázkách. Namísto toho se žalobkyně rozhodla, leč opisem, starostu urazit.

43. Dle názoru soudu chování žalobkyně nelze v konkrétní posuzované situaci vnímat jako slušné. Bezdůvodné přirovnávání jiného člověka k pohlavnímu orgánu činěném veřejně a za účelem tohoto člověka ponížit, nelze považovat za slušné chování obecně, natož v případě advokáta, který je stavovskými předpisy vázán k důstojnému chování. Jedná se tedy o porušení pravidel profesionální etiky (čl. 4 odst. 1 etického kodexu), které dosahuje takové intenzity, že je způsobilý narušit důstojnost advokátního stavu. Zcela bezpochyby je komentář zároveň takové intenzity, že je způsobilý narušit důstojnost jeho adresáta.
44. Soud neshledal důvodným ani *čtvrtý žalobní bod*, v němž žalobkyně namítala, že právní hodnocení skutku mělo být korigováno principem svobody slova. Soud předně obecně uvádí, že, jak opakovaně konstatoval Ústavní soud, právo na svobodu projevu a právo na informace jsou jedním z úhelných kamenů demokratického státu, neboť teprve svobodné informace a jejich výměna a svobodná diskuse činí z člověka občana demokratické země (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. I. ÚS 526/98). Svoboda projevu se přitom nevztahuje jen na tvrzení či stanoviska příznivě přijímaná či považovaná za neškodná nebo bezvýznamná, ale i na ta, která jsou považována za polemická, kontroverzní, šokující nebo třeba i někoho urážející. Zda předmětná tvrzení či stanoviska nepřekročila meze, kdy je lze označit za fair a tedy požívající ústavní ochrany, je pak třeba vždy posoudit ve světle věci jako celku, včetně jejich znění a v kontextu, v němž byla pronesena (viz nález Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2010, sp. zn. I. ÚS 1990/08).
45. Jak již soud výše uzavřel, žalobkyně skutek učinila při výkonu advokacie, neboť jej sice učinila na svém osobním facebookovém profilu, avšak současně byla advokátkou.
46. ESLP se k problematice specifického postavení advokátů vyjádřil například ve věci *Casado Coca proti Španělsku* (rozsudek, 24. 2. 1994, č. 15450/89), *Schöpfer proti Švýcarsku* (rozsudek, 20. 5. 1998, č. 25405/94), a stran jejich vyjadřování směrem k justici ve věci *Kyprianou proti Kypru* (rozsudek, 12. 12. 2005, č. 73797/01), když ze závěrů vyplývá že: „[z]vláštní pozice advokátů jakožto prostředníků mezi veřejností a soudy je staví do ústředního postavení v rámci výkonu spravedlnosti. Toto postavení vysvětluje obvyklá omezení, která se vztahují na jednání členů advokátní komory. Vzhledem ke klíčové roli advokátů v této oblasti lze od nich legitimně očekávat, aby přispívali k hladkému chodu justice a zachovávali důvěru veřejnosti v justici“.
47. V judikatuře ESLP je rozlišována kritika rozhodnutí a kritika osoby (srov. např. *Barfod proti Dánsku*, rozsudek, 22. 2. 1989, č. 11508/85), kdy kritika rozhodnutí soudu či státního zástupce požívá vyšší ochrany, než kritika konkrétního představitele soudní moci [In: KOSAŘ, David. Kapitola XX [Svoboda projevu (čl. 10 Úmluvy)]. In: KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. Evropská úmluva o lidských právech. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1060.]. Je také nutné rozlišovat kritiku profesní a kritiku soukromého života, kdy kritika profesní sféry požívá vyšší ochrany, než kritika soukromého života (In: KOSAŘ, David. Kapitola XX [Svoboda projevu (čl. 10 Úmluvy)], tamtéž). Kritika zasahující do profesní sféry je však vnímána ESLP široce (srovnej např. *Obukhova proti Rusku*, rozsudek, 8. 1. 2009, č. 34736/03, nebo *Rizos a Daskas proti Řecku*, rozsudek, 27. 5. 2004, č. 65545/01]. Dále je nezbytné rozlišovat, kde se kritika odehrává. Nejvyšší ochrany požívají kritické projevy v soudní síni (srovnej např. *Roland Dumas proti Francii*, rozsudek, 15. 7. 2010, č. 34875/07), když ochrana těchto projevů má

instrumentální povahu, a slouží primárně k ochraně zájmů klienta advokáta (srovnej *Meister proti Německu*, rozhodnutí ESLP, 10. 4. 1997, č. 30549/96). Stran neveřejné komunikace se ESLP vyjadřuje, že tato je dostupná pouze omezenému okruhu osob, což je polehčující okolností (srovnej *Bezmyannyy proti Rusku*, rozsudek, 8. 4. 2010, č. 10941/03), avšak i jen neúmyslné proniknutí této komunikace do médií jde k tíži kritizující osoby (*Zakharov proti Rusku*, rozsudek, 5. 10. 2006, č. 14881/03). Při kritice skrze média se ESLP vyjadřuje, že je nezbytné vzít v potaz dosah daného média, kdy například kritika v celostátní televizi je daleko závažnější než kritika v regionálním periodiku (srov. *Karhuvaara a Iltalehti proti Finsku*, rozsudek, 16. 11. 2004, č. 53678/00). Je však skutečností, že existuje i judikatura ESLP, která poskytuje ochranu kritice skrze celostátní deník (viz např. *Kobenter a Standard Verlags GmbH proti Rakousku*).

48. Otázkou svobody projevu advokáta v souvislosti s kritikou se zabývaly také české správní soudy. Např. zdejší soud se v rozsudku ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Ad 10/2015-122, v němž se zabýval otázkou svobody projevu advokátky, která kritizovala fungování státního zastupitelství. Zde mimo jiné zdejší soud s odkazem na výše uvedenou judikaturu ESLP, že svobody projevu požívají i advokáti, kteří mají právo veřejně kritizovat fungování justice, avšak jejich kritika nesmí překročit určitou mez. Dále uvedl, že osobní kritika osob požívá menší ochrany a může zavdávat příčinu k omezení svobody projevu, neboť převáží zájem na ochraně pověsti dané osoby.
49. Ač se výše uvedená judikatura ESLP i českých správních soudů zabývá projevy advokátů na adresu soudů, soudců, státního zastupitelství a státních zástupců či projevů učiněných v soudní síni, plyne z ní dle soudu jednoznačně, že svobodu projevu advokáta lze v určitých případech omezit. Ostatně tento závěr žalobkyně sama uvádí ve své žalobě.
50. V projednávaném případě lze dle názoru soudu posoudit komentář žalobkyně jako kritiku. I když se jedná o vulgární veřejné vyjádření, lze i toto považovat za kritiku, leč kritiku, která nemá hlubšího významu a není způsobila jakkoli přispět k veřejné debatě. I pouhý vulgarismus směřovaný vůči jiné osobě totiž může být kritikou této osoby. Je však nutné rozlišit, jak byla tato kritika vyjádřena, co bylo kritizováno, a jaké následky toto mohlo mít pro jiné osoby. Komentář kritizoval osobu starosty, a to aniž by vysvětlil důvody kritiky, nejednalo se o kritiku konstruktivní, jednalo se tak o pouhou ničím nezdůvodněnou osobní kritiku starosty. Nejednalo se o kritiku jednání starosty, jak žalobkyně uvedla v žalobě, neboť z obsahu komentáře jakákoli souvislost s jednáním starosty nevyplývá.
51. Soud nepopírá, že by uvedená kritika starosty, ač značně vulgární, nemístná a nikterak přínosná, mohla požívat ochrany dle čl. 17 Listiny a čl. 10 Úmluvy. Je však nezbytné mít na paměti, že v předmětné věci jde o posouzení zejména otázky, zda vyjádření žalobkyně, byť by požívalo ochrany uvedených ustanovení, mohlo snížit důstojnost a vážnost advokátního stavu. Současně je potřeba vzít v potaz skutečnost, že předmětný komentář byl učiněný na sociální síti, tedy v prostoru, který může mít potencionálně i mezinárodní dosah. Jedná se navíc o zcela jinou situaci, než kdyby „běžná“ osoba takto urazila advokáta, kdy by nedošlo ke snížení důstojnosti a vážnosti advokátního stavu chováním, resp. projevem advokáta.
52. Soud k tomu dodává, že ve shora uvedeném rozsudku ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Ad 10/2015-122 soud dospěl k závěru, že vulgární výroky tamní žalobkyně uváděné v její e-mailové korespondenci v rámci společenství vlastníků jednotek, urážející mj. předsedu SVJ,

jsou kárně postižitelné. Konkrétně soud uvedl: „(...)v daném případě žalobkyně použila neakceptovatelné sprosté a hanlivé výrazy, které navíc byly v některých případech namířeny jako urážky vůči konkrétním osobám. Tím nedostála povinnosti podporovat a hájit důstojnost a vážnost advokátského stavu, neboť její chování se přičilo pravidlům slušnosti. A na uvedeném nic nemění, pokud předmětné výroky nebyly proneseny v přímé souvislosti s výkonem advokacie, neboť žalobkyně se v dané konverzaci jako advokátka do určité míry profilovala.“ A tato situace nastala i v nyní projednávané věci.

53. V projednávané věci se žalobkyně svým hrubým, dle soudu nemístným komentářem, mířícím proti konkrétní osobě (starostovi), učiněným při výkonu advokacie, dopustila snížení důstojnosti a vážnosti advokátního stavu. Takové vyjádření tedy proto není chráněno svobodou projevu.
54. Žalobkyně navíc v žalobě uvádí, že komentář měl vést také k poukázání na to, že jízda starosty na velbloudovi v orientálním kostýmu vzbuzuje mj. mnoho otázek ohledně vynakládání veřejných prostředků. Z komentáře však žádným způsobem nevyplývá, že by žalobkyně kritizovala byť jen jednu z v žalobě nastíněných otázek (vynakládání veřejných prostředků, snaha o získání politického obdivu), naopak míří přímo proti osobě starostovy, kterého vulgárně, ač bez přímého použití vulgarismu, označila za pohlavní orgán. Takováto kritika není ani konstruktivní, ani jakkoli přínosná, kdy se jedná toliko o vulgární urážku. Je zcela logické, že žalovaný považoval za nutné tento skutek projednat. Jak bude ostatně uvedeno níže, toto rozhodnutí nikterak nevybočuje z rozhodovací praxe žalovaného, tedy není excesivní, naopak jej lze považovat za mírné, když jediným „trestem“ pro žalobkyni bylo projednání kárného provinění a úhrada nákladů kárného řízení, od uložení kárného opatření žalobkyni bylo upuštěno
55. Soud dodává, že žalobkyně nebyla potrestána za své vyjádření *per se* a za možný zásah do osobnostního práva starosty, který je, jako osoba veřejně činná, nucen snášet vyšší úroveň kritiky, avšak byla potrestána za to, že její vyjádření mohlo narušit důstojnost a vážnost advokátního stavu, do něhož sama náležela, jako advokátka se prezentovala a veřejně angažovala (viz body 36 až 41), nehledě na to, jak je advokátní stav fakticky vnímán veřejností. Každý člověk se může vyjadřovat jakkoli uzná za vhodné, všelijakým způsobem, avšak musí mít na paměti své postavení, a být srozuměn s možnými následky. U příslušníka advokátního stavu, který je povinen znát a dodržovat stavovské předpisy to platí tím spíš.
56. Soud shledal nedůvodným také *pátý žalobní bod*, v němž žalobkyně namítala, že žalobou napadené rozhodnutí bylo v kontextu jiných skutků nebo jiných rozhodnutí excesivní, když zejména poukázala na to, že mnoho expresivních a mnohem vážnějších výroků některých advokátů vyslovených přímo v souvislosti s výkonem advokacie, například na adresu představitelů justice, zůstalo bez jakéhokoliv potrestání a stíhání. K tomuto soud předně dodává, že tuto námitku nelze považovat za relevantní, neboť nelze své kárné stíhání a provinění obhajovat pouhým poukázáním na to, že jiní za toto i za zdánlivě horší jednání potrestání nebyli (tedy lidově řečeno: „když může on, já mohu také“). Žalobou napadené rozhodnutí není excesivním především z hlediska ustálené rozhodovací kárné praxe žalovaného, když v tomto lze odkázat například na rozhodnutí prvostupňového orgánu ze dne 17. 9. 2010, sp. zn. K 119/2007 [dostupné: Bulletin advokacie 9/2012 str. 55; online: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_09_2012_web.pdf]. V daném případě jedním ze skutků, jímž došlo ke kárnému provinění advokáta bylo, že advokát se na adresu svého klienta prostřednictvím sdělovacího prostředku vyjádřil

slovním spojením „... aby si jistý krasotlacha nepletl dojmy s pojmy“. V tuto chvíli není pro posouzení excesivnosti podstatné, že se jednalo o klienta advokáta a že se jednalo o výrok učiněný v souvislosti s výkonem advokacie (§ 1 odst. 1 zákona o advokacii). Podstatnou je zde skutečnost, že kárná provinění byla v rozhodovací praxi prvostupňového orgánu shledána i za výroky obdobného rázu (tj. neobsahujícího vulgarismy), jako je komentář žalobkyně. Soud má tak za to, že žalobou napadené, jakož ani prvostupňové rozhodnutí žádným způsobem nevybočují z běžné rozhodovací praxe žalovaného a není možné je tak vnímat jako příliš přísné a excesivní, jak tvrdí žalobkyně.

57. Nadto je třeba zmínit, že od potrestání žalobkyně bylo upuštěno, nebyla jí uložena žádná sankce (vyjma samotného projednání jejího kárného provinění).
58. K judikatuře, na kterou v tomto žalobním bodě odkazovala žalobkyně lze uvést, že tato se týká konkrétní rozhodovací praxe kárných senátů soudců a státních zástupců, a není tedy přiléhavé ji zde aplikovat. Ostatně sama žalobkyně již v žalobě poukazovala na rozdíly stran etiky advokátů a soudců.

VI. Závěr a náklady řízení

59. S ohledem na výše uvedené soud konstatuje, že žalobou napadené rozhodnutí je ve výše uvedeném rozsahu nepřezkoumatelné. Soud tedy podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s. Na žalovaném tak bude, aby se ve shora naznačeném směru věci znovu zabýval, a řádně vypořádal danou odvolací námitku.
60. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Úspěšná žalobkyně má právo na náhradu nákladů řízení, které sestávají ze zaplaceného soudního poplatku z podané žaloby ve výši 3 000 Kč, dále z odměny advokáta za čtyři úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika na vyjádření žalovaného ze dne 28. 1. 2019, doplnění žaloby ze dne 13. 3. 2021) podle § 11 odst. 1 písm. a), d), § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), dále z náhrady hotových výdajů (4 x 300 Kč) podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, dále z částky 2 856 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celková výše přiznaných nákladů řízení tak činí (3 000 + 12 400 + 1 200 + 2 856) 19 456 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Praha 14. ledna 2022

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.

předsedkyně senátu